

Nuorisoseurat

Nuorisoseurat 2030 - strategia

Toiminnan pääperiaatteet vuosille 2022-2024

Hallituksen esitys Nuorisoseurakokoukselle 9.-10.10.2021

Johdanto

Vuonna 2021 eli toimintamme 140-vuotisjuhlavuonna nuorisoseurajärjestössä on noin 600 jäsenseuraa, joissa toimii vajaat 40 000 jäsentä. Heistä noin puolet ovat alle 29-vuotiaita. Toiminta on monipuolista kulttuurista nuorisotyötä, yhteisöllistä liikuntaa sekä yhteisön omista toiveista kumpuavaa, paikallista harrastamista.

Järjestömme – kuten kaikkien muidenkin - toimintaan vaikuttaa merkittävästi muutokset toimintaympäristössä sekä tulevaisuuden megatrendit. Yksi keskeisimmistä 2020-luvun yhteiskunnallisista muutoksista on ollut koronaviruspandemia, jonka vaikutukset näkyvät monella tavalla pitkin vuosikymmentä. Toinen merkittävä vaikuttaja on koko ihmiskunnan tulevaisuutta varjostava ilmastonmuutos, joka vaatii toimenpiteitä heti meistä jokaiselta.

Eriarvoisuuden kasvu, talouden epävakaus sekä ihmisten vapaa-aikatottumusten muutos vaikuttavat potentiaalisesti myös nuorisoseuratoiminnassa. Samanaikaisesti ihmiset kaipaavat kuulumista yhteisöön entistä enemmän. Etätöiden yleistymisen myötä ihmiset ovat myös monipaikkaistuneet, joka tarkoittaa esimerkiksi ajan viettämistä loma-asunnolla entistä enemmän. Huomionarvoista on toki myös se, että järjestö- ja harrastustoimijat kilpailevat entistä enemmän ihmisten vapaa-ajasta esimerkiksi suoratoistopalveluiden ja muiden digitaalisten ajanviettopojen kanssa.

Strategiaprosessin myötä nuorisoseurayhteisön vahvuuksiksi ovat nousseet arvopohja, osaavat ja sitoutuneet ohjaajat ja vapaaehtoistoimijat ympäri Suomen, vankka historia ja vahva tarina: toiminnallemme on edelleen yhteiskunnassamme tilausta. Toiminnan voima on paikallisissa nuorisoseuroissa ja laajassa seurantaloverkostossa. Työssä korostuu niin laaja-alainen kulttuurinen nuorisotyö esimerkiksi teatterin, tanssin ja sirkuksen saralla sekä kulttuuriperintötyö niin seurantalosten kuin kansanperinteen kuten kansantanssin ja kansanmusiikin osalta.

Nykyhetkisen toiminnan heikkouksiksi koettiin vanhanaikaisen oloinen brändi, järjestön yllättävän vähäinen tunnettuus, vapaaehtoisten sekä osaavien ohjaajien vähyys joillain alueilla sekä rahoituksen epävakaus, josta merkittävämpänä syynä on Veikkausvoittovarojen väheneminen ja kolmannen sektorin riippuvuus niistä valtionavun rahoituslähteenä.

Tulevien vuosien keskeisiä mahdollisuuksia ovat uudet yhteistyökumppanuudet, poikkitaiteellinen yhteistyö eri harrastuslajien kesken, digitaaliset tapahtumat ja muut digitaaliset toimintatavat, kansanperintötyön ”uusi tuleminen” sekä ihmisten kaipuu turvallisten yhteisöjen pariin. Nuorisoseurojen toimintakonseptit kuten Luova Lava ja Tempo Tenaviin ovat saaneet paljon kiitosta, joten uusien konseptien kautta voidaan tavoittaa uusia harrastajia ja vapaaehtoisia mukaan toimintaan. Vuonna 2020 lanseerattu Suomen harrastamisen malli tarjoaa oivalliset puitteet kouluyhteistyöhön myös kulttuurisen harrastustoiminnan saralla. Koronapandemian jälkeisessä jälleenrakennusvaiheessa meitä kaikkia tarvitaan, jotta ihmisille voidaan tarjota mielekästä tekemistä ja merkityksellisiä yhteisöjä.

Uhkina toiminnan laajuudelle ja jatkuvuudelle ovat väestönmuutos - nuoret ovat tulevaisuudessa vähemmistö. Myös maaseudun autioituminen sekä sitä kautta toimijoiden määrän väheneminen voi näyttäytyä uhkana toiminnalle. Samaan aikaan nuorisoseurat saattavat olla monella paikkakunnalla ainoita järjestötoimijoita, jotka tavoittavat eri-ikäisiä ihmisiä toimintaansa. Seurantalot voivat toimia oman alueensa kansalais- ja harrastustoiminnan sekä erilaisten palveluiden keskuksina.

Visio 2030

Nuorisoseurayhteisö on vastuullinen ja mukaan ottava, yhteisöjen tulevaisuuden rakentaja.

Toiminta-ajatuksemme eli missio

Luomme osallistumisen ja onnistumisen kokemuksia. Moninaisella nuorisoseurapolulla on turvallista kasvaa ja harrastaa.

Arvomme

Järjestön keskeisiä arvoja ovat osallisuus, yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus ja moninaisuus.

Osallisuus tarkoittaa nuorisoseurassa yhteisöön kuulumista ja mukanaoloa. Jokainen voi vaikuttaa tekemiseen ja osallistua omalla panoksellaan.

Nuorisoseurassa kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia. Toiminta on avointa ja arvostavaa, ja siihen on helppo tulla mukaan.

Arvostamme moninaisuutta, ja jokainen voi tulla mukaan sellaisena kuin on. Meidän toiminnassamme kaikilla on hyvä ja turvallista olla.

Yhteisöllisyys on yhdessä toimimista ja tekemisen riemua. Siihen kuuluvat vuorovaikutus ja yhteenkuuluvuus sekä yhteiset kokemukset. Yhteisömme ovat mukaan ottavia ja turvallisia.

Mistä meidät tunnetaan?

Liikumme, liikutamme ja liikutumme: meillä harrastetaan monipuolisesti.

Tuemme luovuutta: eri kulttuurimuotojen, kuten tanssin, teatterin ja sirkuksen, harrastaminen on toimintamme keskiössä. Meillä harrastetaan myös yhteisöllistä liikuntaa.

Hyvinvointia harrastuksista: meille lapset, nuoret ja aikuiset haluavat tulla mukaan.

Osaavat ohjaajat ja vapaaehtoiset luovat laadukasta harrastustoimintaa ja turvallisia yhteisöjä.

Hyvinvoivat nuorisoseurat vahvistavat paikallisyhteisöjä. Toiminnan lähtökohtana ovat ympäristölle, taloudelle ja terveydelle kestävä valinnat.

Kulttuuriperintö kantaa: teemme näkyväksi aineetonta kulttuuriperintöä, kuten kansantanssia ja -musiikkia, sekä aineellista kulttuuriperintöä, kuten nuorisoseurataloja ja kansallispukuja.

Nuorisoseurat on tunnettu ja tunnustettu yhteisöllisyyden lipunkantaja ja ylisukupolvisen toiminnan järjestäjä.

Osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun: Nuorisoseurat tunnetaan aktiivisesta yhteiskunnan rakentamisesta ja sivistyksen sekä elinikäisen kasvun edistämisestä.

Olemme Suomen suurin yhteisöllisten tapahtumien järjestäjä. Tapahtumamme ovat vastuullisesti järjestettyjä ja noudattavat kestävä kehityksen periaatteita.

Järjestön ylläpitämä oppilaitos Suomen Nuorisopisto on valtakunnallinen ohjausalan osaamiskeskus. Ammatillisten opintojen lisäksi Paukkula kehittää toimialaa ja tarjoaa monipuolista täydennyskoulutusta.

Strategiset tavoitteet

- **Paluu kansanliikkeeksi:** Jäsenten ja harrastajien määrä nousee; myös ”virtaavat” jäsenet ovat tervetulleita mukaan toimintaan. Toiminta tavoittaa yhä moninaisemman joukon ihmisiä, joita arvomme ja toimintamme puhuttelevat.
- **Nuoret haluavat tulla mukaan:** nuorisoseurojen toiminta ympäri Suomen kiinnostaa nuoria ja he haluavat olla mukana. Lisäämme mahdollisuuksia nuorten alueelliselle, valtakunnalliselle ja kansainväliselle verkostoitumiselle.
- **Itsekasvatus ja osaamisen tunnistaminen:** Nuorisoseuroissa kasvatetaan taitoja itsekasvatuksen hengessä. Yhteisöllisessä taide- ja kulttuurikasvatuksessa kertynyt osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan.
- **Yhteisöllisen kulttuurityön kehittäminen:** kehitämme moninaisia toimintakonsepteja yhdessä kohderyhmiemme kanssa. Jäsenseurat voivat hyödyntää konsepteja toiminnassaan osana jäsenyyttään nuorisoseuraliikkeessä.
- **Lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen:** varmistamme vaikuttamistyömme ja toimintakonseptiemme kautta, että kaikilla lapsilla ja nuorilla ympäri Suomen olisi mahdollisuus laadukkaaseen harrastamiseen.
- **Ylisukupolvisen toiminnan kannattelemine:** nuorisoseurapolulla voi jatkaa eri tavoin myös lapsuus- ja nuoruusvuosien jälkeen. Tarjoamme vapaaehtoistoiminnan lisäksi aikuisten harrastustoimintaa myös uusille osallistujille.
- **Olemme haluttu rahoituskohde:** innovatiivinen toimintamme lisää hyvinvointia ja sitä on kannattavaa rahoittaa ja tukea.
- **Olemme haluttu yhteistyökumppani:** teemme laajasti yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti että kansainvälisesti.
- **Vastuullinen työnantaja:** Nuorisoseuratoiminnassa hankittu osaaminen tukee mm. vapaaehtoisten sekä ohjaajien ammatillista kehittymistä. Nuorisoseurat tunnetaan vastuullisena ja haluttuna harjoittelu- ja työpaikkana.
- **Kestävä kehitys on nuorisoseuratoiminnan keskiössä:** Vastuullisuus ja ilmasto vaikutusten huomiointi läpileikkaa kaiken toiminnan paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

Kriittiset menestystekijät

- **Arvopohja** näkyy toiminnassa konkreettisina toimina ja ohjeina.
- **Hyvinvoivat seur:** työmme keskiössä on varmistaa kaikki mahdollinen tuki paikallisseuroille niin seuratoiminnan, harrastustoiminnan kuin eri harrastuslajien kehittämisen ja tukemisen osalta.
- **Laadukas harrastustoiminta:** kehitämme olemassa olevia toimintakonsepteja sekä uusia toimintamuotoja yhdessä. Opimme yhdessä: ohjaajat ja toimintaa järjestävät seur saavat tukea sekä toisiltaan että luottamus- ja toimihenkilöiltä. Osaavat ja innostavat toimijat ovat nuorisoseuroille tärkeää pääomaa. Toimijoiden perehdytykseen, tukemiseen ja koulutukseen panostetaan suunnitelmallisesti.
- **Nuorisoseurantalot:** Nuorisoseurantalot tunnetaan ja ne näkyvät maisemassamme. Hyvässä kunnossa olevat talot ovat merkittävä resurssi toiminnallemme. Nuorisoseuratalo on rakennuksen lisäksi muotoutuva ajatus tai alusta erilaisille tapahtumille ja toiminnoille.
- **Yhteisölliset tapahtumat:** Olemme suurin yhteisöllisten tapahtumien järjestäjä maassamme. Tapahtumat tuovat toimintaamme näkyväksi. Tapahtumat tarjoavat onnistumisen kokemuksia.

- **Ihmislähtöinen, rohkea kehittäminen ja kokeilu:** Kehitämme toimintaamme rohkeasti ja pitkäjänteisesti kokeillen, jäsenistön ja harrastajien ääntä vahvasti kuunnellen. Otamme huomioon muutkin kohderyhmät eli tulevat/potentiaaliset nuorisoseuralaiset
- **Teemme nuorisoseurapolut näkyviksi:** kuvaamme eri osallistumisen muotoja ikäryhmittäin. Nuorisoseurat tarjoavat mielekkäitä ja selkeitä vapaaehtoistehtäviä ja työtehtäviä. Polku mukaan tulemiseen on selkeä ja kannustava.
- **Vakaa ja tasapainoinen talous:** rahoituspohja on laaja ja se mahdollistaa yhdenvertaiset palvelut jäsenseuroille
- **Nuorisoseuratoiminta tunnetaan:** Toiminta saa näkyvyyttä ja se tunnetaan eri puolilla Suomea.
- **Vastuullisuus:** kaikki toimintamme noudattaa kestäväen kehityksen periaatteita. Pyrimme aktiivisesti tekemään kaikesta nuorisoseuratoiminnasta hiilineutraalia kuluvan vuosikymmenen aikana.

Numeeriset mittarit:

- Jäsenmäärän kehitys: Jäsenmäärän lisäksi mitataan eri-ikäisten harrastajien, toimijoiden ym. määriä ja vertaillaan niitä toisiinsa. Näin saadaan näkyviin myös eri ikäryhmien määrävaihtelut
- Harrastajien ja osallistujien määrä: kuinka laajalla alueella Nuorisoseuratoimintaa on ja missä pyritään järjestämään mm. harrastustoimintaa
- Yhteistyökumppanien määrän mittaaminen vuositasolla
- Vastuullinen työnantaja - mittarit: työhyvinvointikyselyt, exit-kysely harjoittelijoille ja työllistetyille
- Järjestettyjen tapahtumien ja toimintaryhmien määrä

Laadulliset mittarit:

- Harrastaminen tuottaa hyvinvointia niin yksilölle kuin yhteisölle
- Nuorisoseuratoiminnassa opitaan uusia taitoja
- Nuorisoseurassa jokaisella toimijalla on kavereita
Mittaamistapa: kyselyt jäsenseuroille ja harrastajille, koulutusten ja tapahtumien palautekyselyt
- Nuorisoseurat on hyvä yhteistyökumppani
Mittaamistapa: palautekysely yhteistyökumppaneille vuosittain

Taloudelliset mittarit:

- Rahoituspohjan laajeneminen (seurataan vuosittain)

Tunnettuuden mittarit:

- Vuonna 2030 nuorisoseuraliike tunnistetaan ja tunnustetaan brändiattribuuteistaan ("mistä meidät tunnetaan")

Kolmivuotishjelma 2022 – 2024

1. Tulevaisuuden yhteisö ja yhteisö tulevaisuudessa

- Vahvistetaan seurojen (harrastajien ja ohjaajien) elinvoimaisuutta ja tuetaan koronasta toipumista. Kerrataan opit koronakriisin ajalta tulevaisuuden kriisien varalle.
- Turvataan toiminnan resurssit: jäsen seurat saavat tarvitsemaansa tukea sen ansiosta. Paikallisseurojen ja niiden toimijoiden monimuotoisuus on työn keskiössä.
- Monipuoliset organisoitumisen ja tekemisen mallit: mitä esimerkiksi virtaava jäsenyys tarkoittaa konkreettisesti.
- Turvallinen yhteisö, jossa voi kasvaa: Seurat rakentavat kansalaisyhteiskuntaa, joka on mukaan ottava ja osallistava. Onnistumisen kokemukset ovat mahdollisia kaiken ikäisille alueesta riippumatta.
- Tarjoamme työllistämismahdollisuuksia työelämän ulkopuolella oleville nuorille ja muille henkilöille, ja tuemme heidän jatkopolkujensa löytämistä.
- Vahvistamme ylisukupolvista toimintaa nuorisoseurapolkuja kuvaamalla.
- Vahvistamme yhteisöllisen työn osaamista kansainvälisen yhteistyön kautta
- Nuorisoseuratoiminnan kestävä kehityksen periaatteet päivitetään ja toiminnan ilmastovaikutukset otetaan huomioon. Nuorisoseuratoiminnassa pyritään aktiivisesti hiilijalanjäljen pienentämiseen niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti.

2. Moninaisuus ja mukaan ottaminen nuorisoseuroissa

- Kuvataan, mitä moninaisuus ja mukaan ottaminen tarkoittavat nuorisoseuroissa: osaamisen kartuttaminen, yhteiset turvallisemman tilan pelisäännöt ja toiminnot
- Toivotetaan tervetulleiksi uusia harrastajia ja toimijoita ja kehitetään harrastustoimintaa eri puolilla Suomea, ml. etäharrastamisen laajentaminen
- Vahvistetaan yhteisölähtöistä toimintaa: mukaan voi tulla ehdottamaan uutta toimintaa, jota kautta uudet toimijat pääsevät mukaan
- Opimme lisää aiheesta kansainvälisen yhteistyön kautta

3. Toiminnan kirjo esiin

- Nostetaan harrastamisen ja seuratoiminnan kirjo esiin ja opitaan toinen toisiltamme. Jaetaan hyviä ideoita seura- ja harrastustoiminnasta eri puolilta Suomea
- Nuorisotyöllisen otteen vahvistaminen mm. aktiivisen kuntayhteistyön kautta
- Rekrytoidaan ja koulutetaan lisää ohjaajia harrastustoimintaan (ammatillista ja höntsiä) ja tehdään yhteistyötä tämän tiimoilta muiden toimijoiden kanssa esimerkiksi yhteisten koulutusten myötä.
- Mitataan ja tehdään näkyväksi eri-ikäisten harrastamisen ja osallistumismahdollisuuksien merkitystä